

- Van de vele oude films die op het NLR aanwezig waren zijn er een aantal van de ondergang gered. Een flink aantal was zo erg vergaan dat de hele film aan elkaar gekleefd was en die films waren daarmee reddeloos verloren. Het materiaal van een aantal van de gespaarde films bestond uit nitraatfilm, zeer brandgevaarlijk. Deze zijn alweer vele jaren geleden door toedoen van Jaap Kuipers en Henk van Slageren overgezet op modern filmmateriaal. Op het ogenblik zijn Klaas Breman en Frans Idema bezig alle aanwezige films die uit historisch oogpunt interessant zijn, over te zetten op professioneel video-materiaal (betacam). De achterliggende bedoeling is om de interessante delen van betacam over te zetten op normale VHS-band, die op hun beurt uitgeleend kunnen worden aan onze donateurs om thuis te bekijken. Een deel van de aanwezige films was reeds in het verleden gemonteerd en kan dus zo overgenomen worden, maar een ander deel bestaat uit losse opnamen die achter elkaar aangeplakt geen hele film vormen. De bedoeling is zo mogelijk deze losse delen tot enkele films te monteren.
- In het verleden zijn de aanwezige, van tussen 1920 en 1950 daterende grootformaatdia's al overgezet naar kleinbeeldformaat. Oorspronkelijk was de bedoeling om hiervan en van de nieuwere kleurendia's series samen te stellen welke, vergezeld van een beschrijving, uitgeleend zouden kunnen worden. Op dit ogenblik denken we er over om deze diaseries op videoband te zetten, vergezeld van gesproken commentaar, of ze, evenals de negatieven, te scannen en op CD te zetten. Het overzetten voor archivering op DVD, zoals ook nog werd geopperd, is op dit ogenblik nog te duur. Ook de videobanden of CD's met deze dia's zijn bedoeld om aan onze donateurs uit te lenen.
- Er zullen twee vitrines aangeschaft worden voor de NOP. In overleg met Roel Raterink is besloten deze een plaats te geven in de nabijheid van de toegang tot het bedrijfsrestaurant. De bedoeling is om in deze vitrines, vergelijkbaar met de vitrine in de hal in Amsterdam, wisselende exposities over de historische onderwerpen te realiseren. Voor het helpen inrichten van deze vitrines kunnen we nog lokale krachten in de NOP gebruiken! U kunt zich daarvoor aanmelden bij Kees Groothoff (adres en tel.nr. hiervoor genoemd).
- Er bestaan plannen om (oud-)NLRers met een lang dienstverband te benaderen met het verzoek om via interviews hun herinneringen aan algemene zaken het NLR betreffende te mogen vastleggen. De resultaten van deze vraaggesprekken kunnen ook in de serie Museum Notities gepubliceerd worden. Het voordeel hiervan is dat ook de geschiedenis van de mensen op het NLR die niet op een officiële manier is vastgelegd voor de toekomst bewaard blijft. Bijna iedereen kent wel aardige verhalen over gebeurtenissen waarvan hij/zij getuige is geweest.

Het bovenstaande betreft slechts een kleine greep uit de totale hoeveelheid plannen die we in de toekomst hopen te realiseren. Het zijn ook de plannen die voor de buitenwacht het meest tot de verbeelding spreken. Hiernaast zijn er allerlei lopende en kleinere werkzaamheden, waarin toch nog veel tijd gaat zitten. Voorlopig weten we in elk geval wat ons te doen staat. Van de vorderingen houden we u in de toekomst gaarne op de hoogte.

Namens het bestuur van de
Stichting Historisch Museum NLR
en zijn medewerkers de beste wensen

voor het nieuwe jaar!

Wij wensen velen van u in 2001 als donateur
te mogen verwelkomen

Laatste Nieuwsbrief met algemene verspreiding

Voor u ligt de tweede Nieuwsbrief van het Historisch Museum NLR. Het is de laatste Nieuwsbrief die op grote schaal verspreid zal worden, want **alle volgende worden alleen aan donateurs van onze Stichting gezonden.**

Als u dus deze volgende Nieuwsbrieven wilt ontvangen, raden we u aan zich aan te melden als donateur. Voor het geld hoeft u het niet te laten, voor slechts f 22,= bent u donateur tot 1 januari 2002. U profiteert dan tevens van de andere voordelen van het donateurschap. Aanmelden doet u zich door genoemd bedrag (of meer) over te maken op rekeningnummer 57.88.27.204 ten name van Stichting Historisch Museum NLR te Amsterdam.

Eerste donateursbijeenkomst

Zoals reeds in onze eerste Nieuwsbrief aangekondigd hebben we plannen voor het organiseren van donateursbijeenkomsten. De eerste hiervan zal plaatsvinden in de vergaderzalen 2 en 3 van het NLR te Amsterdam en wel op zaterdagmiddag 3 maart 2001.

Het voorlopig programma ziet er als volgt uit:

- uitleg van het bestuur over de plannen in de toekomst;
- dia- of filmvertoning over een historisch onderwerp;
- bezichtiging van het Museum;
- discussie over suggesties van donateurs;
- vertoning van de nieuwste NLR-film.

Daarnaast zal er voldoende tijd zijn voor onderlinge contacten. Gepoogd zal worden op deze bijeenkomst ook een overzicht te geven van het dia-, film- en videomateriaal, alsmede van publicaties op luchtvaart-historisch gebied die bij het Museum aanwezig zijn. Onze bedoeling is dat videobanden en publicaties in de toekomst door de geïnteresseerde donateurs geleend kunnen worden.

Houdt dus bovengenoemde datum vrij!!! Bovendien zal een mededeling hierover op de publicatieborden van het NLR worden gehangen. Degenen die nog geen donateur zijn, kunnen zich dan alsnog aanmelden. Het spreekt vanzelf dat ook gezinsleden van donateurs van harte welkom zijn. Belangstellenden dienen zich vooraf op te geven, met vermelding van naam en adres, bij Dirk Jan Rozema (tel. nr. 020 511 33 10, e-mail: rozema@nlr.nl).

Een serie historische publicaties: Museum Notities

Er zijn voor het Museum in de loop van de tijd een serie kleinere historische feiten over het NLR en zijn voorgangers verzameld die elk op zich soms wel ergens gepubliceerd zijn, maar nooit in verband met elkaar. Het zou zonde zijn als deze feiten, door de verspreide publicatie, verloren zouden gaan. Met het oog op toekomstige grotere historische publicaties over het NLR (bijvoorbeeld een jubileumboek bij het 100-jarig bestaan) heeft het bestuur het plan opgevat een serie van over het algemeen korte historische publicaties het licht te doen zien. Deze serie hebben we Museum Notities gedoopt. Een zeventigtal van deze publicaties zijn inmiddels samengesteld uit artikelen die al elders gepubliceerd zijn, maar door opname in deze serie min of meer gebundeld worden en voor iedereen toegankelijk zijn.

Naast het bundelen van reeds gepubliceerde gegevens streven we ook naar het vastleggen van "nieuwe" oude feiten. In de vorige Nieuwsbrief heeft al een bescheiden oproep aan u allen gestaan om hieraan mee te werken. Draagt u kennis van een aardige historische gebeurtenis op luchtvaartgebied, zet u deze dan eens op papier. Aan diegenen onder u die niet zo vlot met de pen overweg kunnen, vragen we contact op te nemen met een van onze bestuursleden of medewerkers. Wij zorgen er dan wel voor dat iemand contact met u opneemt om uw verhaal op te tekenen.

Een lijst van Museum Notities is voor de geïnteresseerden op aanvraag verkrijgbaar. De bedoeling is dat deze lijst binnenkort ook onder het hoofd "Stichting Historisch Museum NLR" op het NLR-intranet gepubliceerd wordt.

Deze Nieuwsbrief wordt uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Stichting Historisch Museum NLR.

De Nieuwsbrief wordt elk kwartaal verspreid aan de donateurs van de stichting.

Vrijwilligers in de Noordoostpolder

In Amsterdam is, zoals in de vorige Nieuwsbrief reeds vermeld, een groep vrijwilligers aan het werk ten behoeve van het Museum. Voor de Noordoostpolder zouden we als bestuur ook graag een groep vrijwilligers willen mobiliseren die zich daar bezig gaat houden met Museumzaken. Kees Groothoff heeft zich bereid getoond als contactman op te treden. Mocht u interesse hebben om u als vrijwilliger een aantal uren per week in de Noordoostpolder nuttig te maken voor het Museum dan kunt u zich melden bij Kees Groothoff, adres: Jansmalaan 5, 8302 BL Emmeloord, tel.nr. 0527-612882.

Stand van het aantal donateurs

De werving van donateurs verloopt redelijk voorspoedig, al kan het altijd wel beter. Op het ogenblik van het ter perse gaan van dit nummer hadden we een aantal van 77 donateurs, waarvan 20 voor het leven. We vermoeden dat er nog veel mensen onder u zijn die eigenlijk al lang van plan waren zich als donateur aan te melden, maar om de een of andere reden komt daar dan vaak iets tussen. Geen probleem van onze kant, maar stelt u het dan nu maar niet langer uit, stuur de kaart in die bij de vorige Nieuwsbrief zat en maak gelijk het geld (*f* 22,=, meer mag ook) over op rekeningnummer 57.88.27.204 ten name van Stichting Historisch Museum NLR te Amsterdam.

De bijdragen van de donateurs bedraagt bij de bovengenoemde stand *f* 5.660,=, waarvan *f* 4.400,= aan eenmalige bijdrage. Van het NLR mochten we, naast de bescheiden vaste jaarlijkse bijdrage, een startsubsidie van *f* 5.000,= ontvangen. Daarnaast mogen we zonder kosten onzerzijds gebruik maken van de infrastructuur van het NLR.

De historie van het NLR op de televisie

De lokale televisie van de Noordoostpolder heeft onlangs een tweetal uitzendingen gewijd aan de geschiedenis van het NLR in de NOP. Helaas vond de eerste uitzending op zo'n korte termijn plaats dat het alleen nog mogelijk was de NLR-medewerkers te informeren via e-mail op de dag van uitzending. De aanvraag was bij het bestuur van het Museum binnengekomen via de afdeling Public Relations van het NLR. De maker van het programma is in contact gebracht met Kees Groothoff, betrokken bij het Museum in de NOP, die alles verder geregeld heeft.

De eerste uitzending ging over de vroegere O-sectie en bevatte naast beelden van vroeger, een interview met een van de oud-medewerkers van de O-sectie, Kees Schmeitink. De O-sectie was de voorloper van de huidige Hoofdafdeling Ruimtevaart, de O stond voor Onbemande Vliegtuigen. De sectie bestond uit een groepje dat zich bezig hield met de opbouw en lancering van vrijvliegende modellen, waaraan tijdens de vlucht metingen werden verricht. De lanceringen met behulp van een boosterraket vonden plaats op Texel, waarbij het de bedoeling was dat het model na zijn vlucht veilig aan een parachute zou landen en op zijn neus rechtop in het wad zou staan. Het model werd daarna opgehaald met een amfibievoertuig om opnieuw gebruikt te worden. Als echter bij de landing de parachute faalde, schoot het apparaat met een flinke vaart enkele meters diep het wad in. Nog vrij kort vóór er een historisch Museum op het NLR kwam, werd er door Rijkswaterstaat nog zo'n mislukking op het NLR afgeleverd. Het apparaat had jarenlang onder het zand gelegen, maar was door veranderende stromingen bloot gekomen. Helaas hebben we het niet voor het Museum weten te bemachtigen, maar een echt gebruikt exemplaar, inclusief de bijbehorende parachute, staat in ons Museum tentoongesteld. Dat hij echt gebruikt is, is te zien aan de afgeschuurde neuspunt, waarmee hij in het zand is gedoken. Van de hele operatie van zo'n lancering, vanaf het transport naar Texel tot de berging van het model, hebben we nog een film, waarvan enkele delen tijdens het TV-programma getoond zijn.

Kees Groothoff heeft tijdens het contact met de maker van het programma kans gezien ook nog een tweede uitzending te bewerkstelligen door te wijzen op het 25-jarig jubileum van de DNW. Tijdens deze uitzending werd een interview uitgezonden met Dieter Eckert, een Duitse medewerker van de DNW van het eerste uur. Door dit interview werd ook nog eens de goede samenwerking tussen het NLR en onze Duitse zusterorganisatie belicht.

Naast het bovengenoemde contact met de omroepwereld is er nog een tweede contact geweest, zij het dat in dat geplande programma het NLR maar een ondergeschikte rol zal spelen. De VPRO heeft namelijk een film in productie over een min of meer vergeten vliegtuigconstructeur, Frits Koolhoven. Een man die vóór de Tweede Wereldoorlog altijd min of meer in de schaduw heeft gestaan van Anthony Fokker. Zijn fabriek is ook ten onder gegaan met de ondergang van Waalhaven. De bijdrage van ons Museum omvat twee stukken film waarop Koolhoven-vliegtuigen te zien zijn. De regisseur en een cameraman zijn onlangs nog in het NLR-Museum geweest om een tweetal modellen van Koolhoven-vliegtuigen te filmen. Eén van deze twee is een origineel windtunnelmodel uit de jaren twintig van de vorige eeuw. Beide modellen zijn te bewonderen in ons Museum! De uitzending van de Koolhoven-film zal naar verwachting in het volgend voorjaar (april-mei) plaatsvinden. Zodra we de juiste uitzenddatum weten, zullen we deze publiceren, zo mogelijk in een Nieuwsbrief, maar in elk geval aan de mededelingenborden op het NLR en door middel van e-mail aan de NLR-medewerkers.

Plannen, plannen, plannen

Aan plannen hebben we gelukkig geen gebrek. Nu deze zich een beetje uit beginnen te kristalliseren, lijkt het ons zinvol u daar deelgenoot of deelgenote van te maken. Er wordt op een aantal terreinen al aan de realisering gewerkt. Sommige zijn in een zeer pril stadium, andere beginnen al een beetje gestalte te krijgen. Het beste gestalte gekregen tot nu toe heeft natuurlijk ons Museum. Daar ging ook in het verleden het meeste werk in zitten en nog steeds slokt dit vele uren arbeid op.

Eerst maar eens op een rijtje wat er de laatste tijd van onze plannen gerealiseerd is:

- Een uitbreiding in het Museum is de nieuwe vitrinekast voor historische attributen van de Hoofdafdeling T. In de komende tijd hopen we die in te richten. Contacten hierover met de leiding van T zijn reeds gemaakt.
- De verlichting aan één kant van het Museum is aanzienlijk verbeterd door het aanbrengen van lichtbakken met TL-verlichting. Deze hebben een veel grotere lichtopbrengst dan de spots die tot nu toe voor de verlichting zorgden en die om de haverklap kapot waren. De andere kant van het Museum zal op dezelfde manier behandeld worden.
- De tafelvitrine in de hal in Amsterdam, die bedoeld is voor wisselende exposities, heeft een nieuwe inhoud gekregen. Hij geeft, nadat de vorige opstelling een beeld van het NH-90 model gaf, nu een overzicht van drukkenmetingen in de loop van de tijd.
- Het model op de luifel in de hal in Amsterdam is nu ook klaar, geïnstalleerd door Herman de Jong en Henk Mensink. Besloten werd het model door middel van een lichtbak extra te verlichten. Nu is het een schitterende blikvanger, met name vanaf het bordes op de eerste verdieping.
- Het Museum heeft inmiddels zijn eigen briefpapier, naar een ontwerp van Henk Mensink en uitgevoerd door de DTP-groep van GT. Hetzelfde logo dat u hier op deze Nieuwsbrief ziet, wordt daarvoor gebruikt.

Dan de plannen, met een indicatie hoever we daarmee gevorderd zijn:

- In opslag staan ca 25 verhuisdozen met het archief van Von Baumhauer. Von Baumhauer was in de RSL-periode de adjunct-directeur van het laboratorium en verwierf faam met het ontwerp van de eerste Nederlandse helikopter in de jaren twintig van de vorige eeuw. Simon Boersen heeft een deel van deze dozen doorgespit en heeft op zich genomen het geheel chronologisch te rangschikken en een publicatie over Von Baumhauer het licht te doen zien. Een eerste resultaat van dit spitten is een artikel over Von Baumhauer, verschenen in een van de luchtvaarttijdschriften. Het probleem is, niet geheel onbekend bij velen van u, de benodigde ruimte voor het uitzoeken te verkrijgen. We schatten dat hiervoor ongeveer vier kasten nodig zijn, die dan ook nog op een goed toegankelijke plaats moeten staan, waar Simon aan de gang kan gaan.
- In de NOP ligt in de kelder van Fotografie een schat aan zeer oude negatieven, de oudste op glasplaat, latere exemplaren op vlakfilm en nog jongere op kleinbeeld. Sommige van de glasplaten zijn al meer dan zeventig jaar oud en beginnen nu zeer snel aan kwaliteit in te boeten. De zilverbinding die op de glasplaten is aangebracht begint te verouderen, zodat op korte termijn (enkele jaren) deze negatieven op een ander medium moeten worden opgeslagen om ze voor de toekomst te behouden. Gekozen is de negatieven te scannen en op te slaan op CD met een zodanig oplossend vermogen dat hiervan foto's van voldoende kwaliteit gemaakt kunnen worden voor toekomstige publicaties. Kees Mossel van Fotografie in de NOP zal hierbij een belangrijke rol spelen. Op het ogenblik wordt er binnen de afdeling Fotografie aan gewerkt om de benodigde computeropstelling te realiseren. Het gaat hierbij natuurlijk niet alleen om het overzetten van de negatieven op CD. Er zal, gezien de grote hoeveelheid, een keuze uit de overvloed moeten worden gemaakt. Dit vereist enige kennis van zaken die in het verleden op het NLR gespeeld hebben. Bovendien moeten de geconserveerde negatieven, om ze toegankelijk te maken, ook nog beschreven en geïndexeerd te worden. Ook dat vereist enige historische kennis. Bij deze werkzaamheden kunnen we nog heel goed hulp gebruiken. Bent u bereid een deel van uw vrije tijd in deze zinvolle arbeid te steken, neemt u dan even contact op met Kees Groothoff (adres en tel.nr. hiervoor genoemd).

